

ПРОТОКОЛ № 99
от дистанционното заседание чрез видеоконферентна връзка на
Гражданския съвет към ВСС, проведено на 19.04.2024 г.

Днес, 19 април 2024 г., петък, от 15:30 ч. в Народно читалище “Надежда 1869”, ул. „Читалищна“ № 9, гр. Велико Търново, и по повод 145 години от приемането на Търновската конституция, се проведе изнесено заседание в смесена форма – присъствено и дистанционно чрез видеоконферентна връзка, на Гражданския съвет към ВСС (ГС-ВСС), на което присъстват:

От страна на неправителствените и професионалните организации:

Г-жа Светла Дерменджиева – съпредседател на Гражданския съвет към ВСС от страна на НПО, представител на Асоциация „ФОРУМ”;

Г-жа Мария Карагьозова – председател на Асоциация „ФОРУМ“, упълномощена за днешното заседание да представлява Асоциацията на държавните съдебни изпълнители, сдружение „Академия за изследвания в сигурността и отбраната“, Сдружението на одиторите в публичния сектор, Центъра за приложно-правни изследвания и практики и Съюза на съдебните заседатели в България;

Г-н Георги Чемширов- представляващ Асоциацията на българските административни съдии, съдия в Административен съд – Велико Търново;

Г-н Владимир Николов – председател на Асоциацията на прокурорите в България;

Г-жа Ралица Първанова – член на УС на Асоциацията на прокурорите в България;

Г-н Мирослав Овчаров – член на УС на Асоциацията на прокурорите в България;

Г-жа Десислава Михайлова – председател на Българската асоциация на съдиите по вписванията;

Г-жа Пенка Велинова – зам.-председател на Българската съдийска асоциация, онлайн;

Г-н Ясен Тодоров – зам.-председател на УС на Камарата на следователите в България, по изключение представлява и Съюза на юристите в България;

Г-н Христо Колев – член на УС на Камарата на следователите в България;

Г-н Александър Николов – председател на УС на Сдружението на администрацията в органите на съдебната власт, онлайн;

Адв. Емил Георгиев – председател на сдружение „Обединение на свободните адвокати“;

Адв. Иванка Георгиева – член на УС на сдружение „Обединение на свободните адвокати“;

Адв. Грета Ганева – член на сдружение „Обединение на свободните адвокати“;

Г-н Николай Михайлов – пълномощник на Съюза на младите юристи.

Гости на заседанието:

Ас. Вълчо Анчев – преподавател по конституционно право във Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“;

Г-жа Йорданка Матева – председател на Административен съд – Велико Търново;

Г-н Янко Янев – председател на Апелативен съд – Велико Търново;

Г-н Кирил Хаджитанев – зам.-председател на Районен съд – Велико Търново, онлайн;

Г-жа Йорданка Чобанова – Гражданско общество;

Г-н Илия Манолов – журналист от „БГ он еър“ „BG ON AIR“;

Г-жа Дима Максимова – журналистка от в-к „24 часа“;

Г-жа Здравка Маслянкова – журналистка от Българското национално радио;

Г-жа Марина Петрова – журналистка от Българската телеграфна агенция.

От администрацията на Висшия съдебен съвет:

Г-жа Валентина Тесовска – технически сътрудник на ГС към ВСС.

Заседанието протече при следния дневен ред:

1. Провеждане на дискусия и приемане решения за проблемите, възникнали във връзка с практическото прилагане на приетите от 49-то Обикновено народно събрание през декември 2023 г. промени в Конституцията на Република България и възможността за възникване на конституционна криза в управлението на държавата.

Вносител: Мария Карагьозова, Асоциация „ФОРУМ“;

2. Разглеждане становище, провеждане дискусия и приемане решения с предложение да не се продължава процедурата по внасяне на проекта на ЗСВ в Министерски съвет до произнасяне на Конституционния съд по конституционно дело № 1/2024 г. (КД № 1).

Вносител: Христо Колев, Камара на следователите в България;

3. Организационни въпроси.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Добър ден на всички! Това е първото изнесено заседание на ГС-ВСС за 11-те години дейност. Добре дошли и благодаря на нашите гости! Ще ви помоля да се представите, за да не допусна грешка и затова ще ви помоля в някакъв ред, както прецените.

/Гостите и участниците от организациите се представят./

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Много благодаря. Нека да започнем по същество, както винаги сме достатъчно съсредоточени по темите, които гледаме. Дневният ред е следния: Провеждане на дискусия и приемане решения за проблемите, възникнали във връзка с практическото прилагане на приетите от 49-то Обикновено народно събрание през декември 2023 г. промени в Конституцията на Република България и възможността за възникване на конституционна криза в управлението на държавата, вносител: Мария Карагъзова, Асоциация „ФОРУМ“.

Преди да дам думата на г-жа Карагъзова, искам да обърна внимание и да припомня на колегите, както и да съобщя на нашите гости, че още преди внасяне на промените за гласуване в Парламента, ГС-ВСС имаше няколко заседания, в т. ч. извънредни, където – на тези, на които не им е ясно, ГС-ВСС взема своите решения с актове, които са конкретно представени и насочени, във връзка с това какво решение, коя институция и кое министерство касае. Така, че мнението на ГС-ВСС, във връзка с промените – тогава още преди да се гласуват за Конституцията, бяха ясно представени с няколко акта. В момента смисъла на тема, която е т. 1, е да се види влиянието, което вече няколко месеца след приемане на тези промени, особено актуално е в последните дни.

Т. 2 е разглеждане на становище, провеждане дискусия и приемане решения с предложение да не се продължава процедурата по внасяне на проекта на ЗСВ в Министерски съвет (МС) до произнасяне на Конституционния съд (КС) по конституционно дело № 1 от 2024 г. (КД № 1/2024 г.) – знаете, че № 1 и № 2 бяха обединени в № 1. Вносител е Камарата на следователите в България – г-н Христо Колев. Сега аз имам към членовете – участници едно предложение, гледайки дневния ред съм го формирала най-внимателно, разбира се, по хронологията на постъпване на предложенията от членовете на ГС-ВСС.

Моето предложение е да разместим т. 2 да стане т. 1, а т. 1 да стане т. 2, тъй като, от опита, който имам 10 години в ГС-ВСС, т. 1 ще отнеме, според мен, по-голямо време, а пък аз считам, че трябва да сме ефективни както в своята работа, така и във времето, в което я вършим. Така, че правя предложение да се разместят двете точки от сегашната им последователност. Ако от членовете на ГС-ВСС някой е против, моля да каже – приемам

мълчанието за потвърждение, поради което давам думата на Христо Колев по бившата т. 2, сега т. 1.

Моля, г-н Колев, за кратко представяне.

ХРИСТО КОЛЕВ: Здравейте още веднъж. За нас е чест, че сме в тази зала в днешкашния ден и сме тук, пред вас, в този старопрестолен град. Това не е случайно, тази дата и този ден не бяха избрани случайно за участие тук. Благодаря на всички колеги, които са се отделили от своите служебни задължения, за да вземат участие в днешкашния дебат. Това е едно искане по толкова важната тема за нас и за българското общество. Искане да изкажа благодарност .../шум в залата/... сме обсъждали по въпросната точка.

Аз само ще допълня, едно преливане ще стане, защото темата, дебата е един.

Нашето искане, нашето становище е депозирано пред Конституционния съд (КС). Също така, депозирали сме, мисля, че беше предходната седмица, искане до новия министър на правосъдието с една единствена молба – да се продължи общественото обсъждане на Закона за съдебната власт (ЗСВ). На една от кръглите маси, които имахме съвместно с Асоциацията на прокурорите в България, съдебните служители в системата и други, се обсъди необходимостта относно промените в нашата работа. Без съдебните служители, съдебната система не може да работи и да функционира. Имаше участници и от Българската съдийска асоциация.

Ще започна малко по-отдалечено. Тази тема ние, съвместно с прокурорите, бяхме сформирали една кръгла маса още преди стартиране на тези промени, предложения за промени в Конституцията на Република България (РБ) още м. септември, в средата на миналата година. Доколкото си спомням, имаше 22 организации, които изразиха отрицателно мнение, професионалисти и други членове, които бяха поканени.

В най-общия смисъл нашето предложение или по-точно казано – искане, да не се продължава обсъждането на въпросната тема в Министерски съвет (МС), се базира основно на произнасянето на КС на РБ по КД № 1 и присъединеното към него КД № 2. Защо това е важно, защо считаме, че важно – защото в един случай може да влезем в изключително абсурдна ситуация с неконституционно съобразни норми, ако се приеме или се продължи да се приема ЗСВ. Това считаме, че е основополагащо за нашето виждане по въпросния Закон за изменение и допълнение на Закона за Конституция на Р България. Т. е., моля да отворя дебата, някоя друга организация, ако желае, по процедура.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Процедурно.

Госпожо Председател,

Уважаеми колеги,

Днес, по-рано, от ОСА изпратихме писмено становище по електронната поща – така стана, че малко закъсняхме с него. То е точно по т. 2 или вече т.1 от дневния ред.

Ние считаме, че за така направеното искане не е налице правно основание, няма опора в правния мир да се поиска непродължаване – както е формулирането в искането, или да кажем спиране на един вече започнал законодателен процес с този ЗСВ. Като такава хипотеза за спиране или някакви хипотеза за преюдициалност, дори при наличие на висящ спор пред КС, също нашето право не познава. Поради което не е и учудващо, че в становището на колегите от КСЛБ не е посочено конкретно правно основание, за което се иска въпросното спиране, съответно, с което бива ангажиран и ГС-ВСС да се произнесе с акт в подкрепа на така направеното искане. Поради което, чисто процедурно, аз правя предложение същото да остане без разглеждане.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това е процедурно?

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: То е процедурно.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Това е процедурно предложение. Ако мога да го формулирам, вашето предложение, кратко и в момента да го подложим на гласуване – неразглеждане и недебатирание на т. 1.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Аз смятам, че това следва да бъде функция от гласуване и функция на мнозинство. Аз го формулирам към Вас, като съпредседател на ГС-ВСС, тъй като считам, че е Ваше правомощие да определяте как да се движи заседанието на ГС-ВСС. Поради което искането е да се остави без разглеждане, т. е. да не се поставя на разглеждане по същество и съответно да гласуваме. В случай, че се случи обратното, по смисъла на отправеното от мен искане, разбира се, когато сме в ход по същество, аз ще имам допълнително становище по този въпрос – още от сега го маркирам. Благодаря.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Благодаря и аз, г-н Георгиев. Да Ви кажа, че Ви зададох въпроса с оглед да преценя вашето решение и предложението да го изчистя, като такава. Няма да го подложим на гласуване, няма да спрем дебатите затова, защото, първо – становището сте го изпратили, знаете становищата са в определен срок. С удоволствие ще го изслушаме, ако го носите, но в крайна сметка смисъла на ГС-ВСС е да се разглеждат предложения, които имат сериозно обществено значение така, че – както добре казахте, ще презеня дали да приема вашето предложение. Не го приемам.

Откривам дебатите за разглеждане на темата, която постави г-н Христо Колев. Моля да започнат изказванията. Г-жа Карагъзова.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Г-жо Дерменджиева, считам, че трябва да подложим на гласуване процедурното предложение, което направиха от ОСА, тъй като те имат мотив да не се разглеждат предложението – становището на КСЛБ, тъй като те нямали правен мотив към него, нали така?

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Не, не – няма правно основание.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Правно основание.

ИВАНКА ГЕОРГИЕВА, ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Мотиви има, няма законосъобразност.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да. Нека го подложим на гласуване.

ПРЕД. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Аз считам, че целесъобразността – извиням се, че Ви прекъсвам, г-жо Карагъзова, но – разбирам, че е процедурно, но г-н Георгиев отговори, че мога самостоятелно да реша. Аз не виждам защо трябва да губя времето на ГС-ВСС и на нашите гости за това.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Това не касае становището на ОСА, което наистина късно е изпратено.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: То е само за сведение, защото така или иначе по смисъл то ще бъде пресъздадено в рамките на днешното заседание. Всъщност е за удобство на останалите членове. Ако погледнете, процедурното предложение е до двамата съпредседатели, но сега е само г-жа Дерменджиева на днешното заседание.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Аз затова Ви зададох въпроса и ненапрасно веднага Ви казах дали искате да го подлагам на процедурно.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Считам, че не следва.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Така, и Вие ми отговорихте, че мога да приема самостоятелно това решение и аз го приех. Така, че дискусиата продължава.

Моля за изказвания и дебати по същество. Давам думата.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Т. е., КСлБ иска да подкрепим вашето становище с мотивите.

ХРИСТО КОЛЕВ: Липсата на правно основание не е достатъчно основание за оттегляне, защото този дебат, който явно ще продължи – МП до 7 май е определило датата за обществено обсъждане. Т. е. това обсъждане е по предложени нови текстове – нови текстове в ЗСВ. МП може би има друг законопроект, друг, свършено друг *.../шум в залата/...* или други организации *.../шум в залата/...* съгласни с тях да бъдат дообработени, както е ставало на въпрос в нашите обсъждания.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: А според Закона за нормативните актове (ЗНА), има ли срок, в който, след като едни конституционни промени бъдат приети, те касаят законодателството по други закони, както и ЗСВ, има ли срок, в който трябва да се внесат промени, да бъдат разгледани и да бъде променен този закон?

ХРИСТО КОЛЕВ: Не.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Т. е. Народното събрание няма срок, в който да извърши промени в законодателството под Конституцията?

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: В преходните и заключителни разпоредби *.../говорят едновременно/...* 6-месечен.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Няма срок, в който законодателя трябва да приведе в съответствие с конституционните; *.../говорят едновременно/...* Това е за конкретните разпоредби, но абстрактно нямаме норма, която задължава законодателя да приведе в съответствие с конституционните повели съответния нормативен акт или законодателен процес; *.../говорят едновременно/...* По принцип няма; За конкретните последни промени, които дебатираме, е създадена специална норма с преходните... По този закон – Да, но въпросът е, че това нещо е нарочна специална изключителна норма от общото правило; Има ли срок 6 месеца? Сега има 6-месечен срок за това, за което... Т. е. има срок от 6 месеца, който тече от 28-ми; По силата на тези изменения, които са в КС.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Става, аз да ви кажа, „параграф 22“, тъй като това изключение за 6 месеца от приемането на решенията за промяна на Конституцията от Парламента, там е вписано в тези изменения на Конституцията – е това е изключително, записано, който дава изключението за 6-те месеца. И тъй като предложението на КСЛБ – тук ще ви зачета кратко: „Настояваме пред новото политическо ръководство на МП да не се поддържа процедурата по внасяне, докато не излезе решението на КС.“

Мисълта ми е, че – затова си позволих да кажа „параграф 22“, ние в момента разглеждаме не дали промените, измененията и допълненията в закона ни харесват, дали той е пълен, дали не е пълен, дали има предложения – вие знаете много добре, че направихме 7 предложения, които, за жалост, не влезнаха никъде. Направих стъпки своевременно. Да не говорим, че излъчихме три лица, които изрично да участват в работната група на МП, също така не бяхме чути. В момента темата не е дали на нас ни харесва, не ни харесва, дали е в пълнота, дали не е в пълнота, дали е в противоречие, дали не е в противоречие на друга нормативна уредба.

Смисълът на внесеното от КСЛБ е да не продължава с разглеждането и продължаване на процедурата по отношение ЗСВ до решението на КС. Това е, защото тази тема ние много сме я гледали, да не я размиваме. Това е днешната задача и това е темата по тази точка. Без да разсъждаваме какво включва самия проекто-закон и защо го включва, а не дали имаме претенции и предложения за допълнение. Това е смисъла и да не се отклоняваме от него.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Имам процедурно предложение. Г-жо Дерменджиева, може ли и днешното, макар и изнесено в прекрасна обстановка, заседание на ГС-ВСС да протича, както обичайно протича – даване на знак, който желае да вземе думата. Аз го казвам с оглед на това, че имаме гости, които са външни за ГС-ВСС и може би не са напълно запознати с начина на работа. Даваме знак, след което Вие да давате думата, за да не става така – кръстосано се размениха някои мнения. Аз съм сигурен, че те щяха да са още по-интересни и ценни за възприемане, ако поединично бяха изречени и съответно.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Съгласна съм. Мисля, че дискусиата няма така бързо да свърши и ще продължим, както обичайно, но приемам, разбира се, както се казва истината си е истина. Така, че приемаме в пълнота. Давайте сега, колеги, бавничко, за да не изпуснем някой. Да бързаме бавно. Г-жа Първанова – АПБ.

РАЛИЦА ПЪРВАНОВА: Типично в духа на близко намиращата се сграда, където е приета Търновската конституция, днешното заседание започна с повече вълнение и с повече чувство, както е било и през 1879 г.. Но като цяло, от името на АПБ, напълно подкрепяме внесеното предложение от КСЛБ и поддържаме тяхното становище, което представиха пред вас и което в писмен вид имаме – да не се продължава процедурата по внесения проект на ЗСВ в МС именно до произнасянето на КС. Мисля, че вече и за обикновените граждани, и за цялото ни общество стана ясно, че това прословуто решение се чака и то е разковничето на всичко, което предстои оттук нататък. Така, че и с оглед това, което от МП изнесоха, като обявление, че процедурата по обществените консултации се продължава до 7 май и въпреки това считам, че това е най-разумния подход, като цяло да се апелира към МП тази процедура да не се продължава след тези обществени консултации. Още повече, че предстоят и избори, които също ще спрат законодателния процес в един определен момент преди изборите. Т. е. чисто времево няма да има, според мен, време да се приемат скоро тези промени и да се внесе законопроект. Така, че сме изцяло „за“ и подкрепяме КСЛБ в това предложение да се излезе с акт на ГС-ВСС, който да апелира за спиране на тази процедура до произнасяне на КС. От него зависи всичко – дали ще може да продължи напред така, както се цели с този проект на ЗСВ. Благодаря ви.

Само последно – с КСЛБ по този законопроект сме с много допирни точки, няма някой момент от нашите становища, който да е различен. Такива са и предполагам близки нашите становища, които сме внесли в КС така, че и доколкото и навсякъде нещата, които касаят прокурорите, касаят и следователите, нашите мнения се препокриват така, че ние изцяло и на 100% ги подкрепяме и в това тяхно предложение. Благодаря ви.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Благодаря, г-жо Първанова.

МИРОСЛАВ ОВЧАРОВ: Малко допълнения, ако позволите, Г-жо Председателстващ, тъй като става въпрос за становището на нашата Асоциация. Колегите поставиха въпроса за правното основание. Действително правно основание няма, но в случая ние не говорим за правна стъпка.

Става въпрос не толкова за правно основание, колкото за здрава юридическа логика, тъй като целта на предложението, което не е самоцелно, уверявам уважаемите членове на ГС-ВСС, целта е да се избегне изпадане в ситуация, в която ще бъде приет един закон, който лежи принципно на основата на въпросните конституционни промени. И, ако тези конституционни промени междуременно бъдат отменени, тогава се поставя въпроса какво

става със закона. Т. е. ние влизаме в един абсурд, в който принципите, установени във въпросните конституционни промени от миналата година, да бъдат обявени за противоконституционни, а същите принципи в новия закон макар, че апропо само да направя една вметка, уточнихме, че не разглеждаме въпросия законопроект по същество, но все пак нека да си го кажем, 80% от неговите разпоредби почиват изцяло на стария ЗСВ. Така, че силно е казано, че той е нов. Силно е казано, но така или иначе става въпрос за нов законопроект.

Та, смисълът на предложението е да се избегне от една страна юридическия абсурд, а от друга страна да се спестят усилия по едни безплодни дебати, които в крайна сметка се оказва, че ще бъдат решение от компетентния орган в лицето на Конституционния съд. Така, че нашата позиция е мотивирана именно от тази гледна точка.

Последно, с което завършвам, въпросният срок – 6-месечен, държа да се подсетим, че е изцяло инструктивен, той не е решителен, тъй като, ако се приеме съответния закон на седмия месец, той няма да бъде недействителен, т. е. бяха поставени много срокове, включително и за колотацията на ВСС, на ИВСС и т. н., които не се спазиха .../шум в залата/... държавата продължава да се развива. Така, че не се притеснявайте, уважаеми колеги, дори да приемем, че има такъв 6-месечен срок. Благодаря ви за вниманието.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: И аз благодаря. Други изказвания – г-н Михайлов, СМЮ, заповядайте.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Уважаеми колеги,

Уважаема г-жо Дерменджиева,

От името на нашата организация изразявам становище в подкрепа на предложеното от КСЛБ. Считаме, че все пак КС е висш орган, който в крайна сметка ще се произнесе по тези предложения, които са включени в проекта за ЗИД на ЗСВ така, че принципно подкрепяме внесеното от колегите предложение. Практично е, според нас, да бъде по този начин. Още повече, че дори тези изменения да са следствие на някаква политическа воля – все пак предстоят избори, трябва да има нова легитимна политическа воля. В момента сме в един период, в който има временно правителство, което, в случая и служебен министър на правосъдието – доста са обстоятелствата. По-разумно е предложението, което се прави. Благодаря.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Благодаря. Други изказвания?

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: От Асоциация „ФОРУМ“. Аз също считам, че трябва да се проведе обществения дебат, да не се внася на първо четене в Парламента този законопроект – имаме такава практика вече. Аз поне имам спомен при закриването на специализираните съдилища и прокуратури, ВСС отказа да приложи промените в НПК и ЗСВ до произнасянето на КС. Три начина – преназначаването на специализираните магистрати е

противоконституционен, оказа се, че е противоконституционен и всъщност това спести изключително много проблеми в съдебната власт, ВСС отказа да приложи промените в законодателството до произнасянето на КС, който беше – в следствие се оказа, че е една много правилна ... */не довършва мисълта си./*

Освен това считам, че така или иначе дори да приемем, че този инструктивен срок от 6 месеца е инструктивен, той не е задължителен, до неговото изтичане на ...*/шум в залата/*... юни 2024 г. има още два месеца. Така, че няма да бъде нарушен и този срок, дори за някои той да е задължителен макар, че е инструктивен.

От името на Асоциация „ФОРУМ“ и организациите, които са ни упълномощили днес да ги представляваме в днешното заседание, считам, че предложението на КСЛБ в т. 1 е резонно и ние ще го подкрепим.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Благодаря. Други изказвания, аз обръщам внимание, че всички наши гости имат не само правото, но и за наше удоволствие да чуем какво ще кажат. Ясен Тодоров.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Само едно допълнение. Адв. Георгиев казва, че няма правно основание въобще да разглеждаме това предложение и да го внасяме в Министерство на правосъдието. Но самият министър на правосъдието няма никакво задължение да вкарва законопроект, изготвен от вносителя. В крайна сметка, това решение е политическо, то не стъпва на някакъв конкретен нормативен текст така, че нашият призив е такъв, защото мисля, че всички сме разумни хора. И ако някои народни представители не ни послушаха есента – септември и после декември, дано сега МП да постъпи разумно и да не позволи да се случи пак такъв хаос, защото това е все едно да почнем да строим една къща от втория етаж, без да имаме основи и въобще не знаем дали основите са законосъобразни. Започването на целия строеж – утре ще се окаже, че целия строеж е незаконен и трябва да събориме пак всичко.

Така, че не мисля, че в решението, което ще вземем по точката, за която става въпрос, трябва да стъпваме на някакво правно основание. Това е просто един апел към министъра на правосъдието да не приема действия, които биха довели до правен хаос евентуално, ако бъдат отменени някои от текстовете на Конституцията, от които произтичат предвидени промени в ЗСВ.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Благодаря. Заповядайте.

ЙОРДАНКА МАТЕВА: Аз исках да оставя членовете на ГС-ВСС и присъстващите тук от тях да се изкажат, тъй като аз съм гост. Това, което искам да кажа е по-скоро в качеството ми на административен съдия и на специалист, да кажем по административно право.

Законът за нормативните актове е много, много лаконичен по отношение на тази фаза, в която се намираме ние – в общественото обсъждане на проектите за нормативни актове. Той в тази си част не разписва никаква строго формална процедура, която да следва изобщо, а той установява срокове само дотолкова, че да гарантира възможността на обществеността или на всеки заинтересован да вземе участие в тази процедура. И установява *.../шум в залата/...* минимум в 30-дневен срок за обсъждане на проект. Т. е. би било нарушение да не се спази минималния срок, но ако вие отидете на едно друго обществено обсъждане, когато това се налага, дори не поради тази преюдициалност, която не аз мисля, че може да се подлага изобщо на съмнение, но поради каквито и да е причини ако се отиде на по-дълго обществено обсъждане, това никога не е било третирано в последващите производства като нарушение, пък камо ли съществено нарушение.

Иначе на мен ми се вижда много резонно това предложение чисто процесуално, защото във всеки процес, какъвто щете, включително и в този, който все пак е един нормативно разписан процес, *.../шум в залата/...* колкото и скромно да го е регламентирал, но се очаква, ако има преюдициалност между две производства, естествено е едното да спре и да изчака това, от което зависи. А едва ли някои от вас оспорва преюдициалността на конституционното производство, защото просто така е устроена системата – законите трябва да съответстват на Конституцията. А ако ние не сме сигурни в конституционните норми, което е очевидно при наличието на правен спор, няма никаква правна пречка, според мен, да бъде защитавано, като принципно разбиране. И именно, защото не сме в такова строго формално производство, да приложим по аналогия което и да е процесуално правило за спиране на производството поради преюдициалност, било по АПК, който е най-ниският акт с оглед настоящата фаза, било по ГПК – предполагам ГПК действа *.../шум в залата/...*

Та, на мен, като цяло ми изглежда много логично това предложение. Сега, дали има или няма правно основание, в административното право винаги се казва, че липсата на посочване на правната норма не е съществено процесуално нарушение. Важното е фактите да са установени вярно и изводите от тях да са направени вярно.

Това е моето виждане, макар и като по-страничен на вашата организация човек.

ДЕСИСЛАВА МИХАЙЛОВА: Много аргументирано и точно казано.

ЯНКО ЯНЕВ: Здравейте всички,

Янко Янев – председател на Апелативен съд - Велико Търново. И аз също като гост, искам само съвсем накратко да взема отношение по това, въз основа на което ще вземете вашето решение по т. 1, доколкото разбрах, от вашето заседание и да допълня съдия Матева, която беше доста изчерпателна.

Това, което аз моля да имате предвид при вземане на вашето решение, да го погледнете от един друг аспект. В случая се касае за един чисто нов законопроект

на съдебната власт, а не за законопроект за изменение и допълнение на този закон. Това е устройствен закон за една от трите власти в нашата страна. Считам, че – макар от предвидено в Закона за нормативните актове, този срок за обществено обсъждане е изключително кратък, най-малкото защото мога да ви кажа, че колегите, ангажирани с ежедневните си задължения и дейности, ненапълно са запознати с този законопроект. Освен, че той е чисто нов законопроект, той е доста голям, като обем, независимо от това, че доста от старите постановки и старите норми се повтарят, има доста нови положения в този законопроект. Като започнем от структурата на двата съдебни съвета, от правомощията на Инспектората, нормите за конкурсите, за атестирането – така, че има неща, които трябва да бъдат осмислени от колегите, евентуално, тъй като то ще засяга пряко дейността на магистратите, да имат възможност да изразят своето становище. Мисля, че това бързане е ненужно и няма никой да спечели от него.

Не на последно място и с това ще приключа, че този законопроект е изготвен именно в изпълнение на измененията на Конституцията – Закон за изменение и допълнение на Конституцията, и той напълно трябва да съответства и хармонизира с това, и затова решението на КС по искането за обявяване на противоконституционни на тези текстове, ще е от съществено значение. Благодаря ви.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: И аз благодаря много. Други изказвания, колеги? Да, г-н Георгиев.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Няма други. Аз бих желал. Благодаря много.

Тъй като ОСА ще бъде единствения глас с против, това предложение, както чисто процедурно вече имах възможността да се обоснова, така и вече по същество, след като сме в тази фаза, аз ще взема повод и от направените междувременно изказвания, разбира се, не само на основание отправеното от КСЛБ искане.

Аз смятам, че трябва да уточним, че не става въпрос за удължаване на срока за обществено обсъждане – мисля в това няма никакви възражения, поне не знам някой да е направил такива. Ние не правим такива – от ОСА, в случай, че е било възприето другояче. Разбира се, ние имаме своето опасение, че удължаването на срока за обществено обсъждане има по-различна цел от тази, която ѝ се придава, не заради друго, а защото изработения изцяло нов проект за ЗСВ беше изработен от работна група и аз имах възможността да участвам в тази работна група.

Там видях една много голяма част от лицата, които виждам днес, на днешното заседание, представляващи или съсловните организации, или от страна на ВСС, или от страна на прокуратурата, или от страна на Следствената служба,

съответно представители на съдиите. В тази работна група можеха да се правят предложения устно, писмено и такива се правеха, и се даваха, и се обсъждаха бих казал много, много напоително. И в този смисъл възражението, че не са чути, становищата, мненията и възраженията – аз не го споделям. Те може би да са били възприети, но това е различно от това дали са били чути. Аз разбирам недоволството от невъзприемането на дадените доводи, но някой път е така. Тук говоря изцяло, като адвокат – много често се случва пред съда, съда възприема доводите на една от двете страни, които спорят. След това може, разбира се, човек да се ядосва, но в крайна сметка имаме крайно решение в името на правната стабилност – тя ни е особено съществена.

Тъй като говоря за правната стабилност, не е случайно – не е случайно, това да има правни основания за конкретни действия. Аз смятам, че в случая не става дума за просто непосочване на правното основание, а за изцяло липса на такова. Аз твърдя, че няма – че българското право, нито Конституцията, нито Закона за нормативните актове (ЗНА), нито някой друг нормативен акт познава възможността за спиране на законодателен процес, който вече е започнал *.../шум в залата/...* продължава, както е и посочено в искането.

Ще направя един много бърз преглед на законодателния процес по този закон, както ние – от ОСА, го разбираме и смятам, че с това ще допринеса и за нашата дискусия. На първо място чл. 87, ал. 1 от КРБ казва кой има законодателна инициатива в нашата страна – това е всеки един народен представител и МС. Оттам насетне ЗНА в своя чл. 21, ал. 1 – аз ще ги чета тези неща, защото не мога да ги помня наизуст, затова си сложих и очилата, за да виждам по-добре.

Та, чл. 21, ал. 1 от ЗНА казва, че когато МС упражнява своята законодателна инициатива, то го прави на основание на предварително приета законодателна програма. Т.е., не може просто ей така да се случи. В случая имаме и такава приета законодателна програма за периода от 1 януари 2024 г. до 30 юни 2024 г. Тя е приета с решение на МС, обнародвана е на Портала за обществено обсъждане „Стратеджи БГ“ на 26 февруари 2024 г. Между другото, всички тези неща ги има в нашето становище, което ви изпратих писмено и ако желаете след това да сверите. Та, в тази законодателна програма на МС, под № 44 е предвиден и новия Закон за съдебната власт, като изрично в законодателната програма е посочено, че този нов ЗСВ се приема на основание § 22, ал. 1 от ПРЗ на ЗИД на КРБ, обн. ДВ, бр. 106/2023 г. Където, както вече имахме възможността да обсъдим, е предвиден 6-месечния срок, в който на законодателния орган е възложено да приеме нов устройствен закон.

Аз ще си позволя отново, като адвокат, да кажа, че ние – адвокатите, не обичаме тези т. нар. инструктивни срокове, тъй като за нас те винаги са преклузивни. Нямаме така честта и удоволствието да работим с инструктивни срокове в нашата професия, когато се явяваме пред органите, които вие много често олицетворявате. Но в последните години КС имаше възможност на два пъти да, най-малкото да поднесе на обществото своето недоволство от странното разбиране на законодателния орган относно инструктивните срокове, свързани, например, с осъществяване на негови избори, т. е. избори на органи, за които единствено НС е помогнало на този орган по избора или за вземането на определени законодателни решения. Знаете, на тази база в момента орган на съдебната власт, какъвто е Инспектората на ВСС, кара втори „неистински“ мандат.

/Говорят едновременно – от колко години е настоящия състав на ИВСС./

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Аз се извинявам за допуснатата неточност, просто когато беше произнасянето на КС, те бяха във втория си мандат и тогава си казах това е втори, допълнителен – такъв неистински, мандат, но казах – явно няма друг изход. В името на държавността, в името на това органи на съдебната власт – конституционно уредени органи, да продължат да функционират, правото стои в по-висока степен, отколкото принципа на мандатността. И с това считам, че трябва да се съгласим.

Тук отново ви обръщам внимание на правното основание. Не е възможно върховен орган в изпълнителната власт, какъвто е министъра на правосъдието, да взема решения, които са водени изцяло от целесъобразността, защото аз аргументите по целесъобразност в някаква степен ги разбирам, те не са напълно лишени от разум, но министърът, в нашето разбиране – адвокатско, не е напълно свободен да разполага с някаква безгранична дискреция, сега да си каже – Ей, аз сега ще взема да го спра този законодателен процес. Той вече е започнал – отново казвам, намираме се във фазата на общественото обсъждане, тази фаза беше удължена. Следващата стъпка, след приключването на тази фаза – известно е, но все пак накратичко да маркирам, би била внасяне на проекти, ведно с всичките направени предложения в хода на общественото обсъждане, на заседанията на МС, след като е протекло и вътрешното, между въпросният министерствата, съгласуване и вече с акт на МС да се вземе решение, с което законопроект да бъде внесен в НС, тъй като вносител по този акт е МС. Сега, кога точно това нещо да стане във времето, разбира се тук конкретни срокове няма. Ако човек се вгледа малко в Правилника на МС, там например много зависи от това дали ресорния министър ще участва в заседанието, дали ще е пратил ресорни зам.-министри и т. н. Тук

подказвам малко на г-жа Министърката, в случай, че ни слуша и в случай, че тя би желала – още малко време наред с вече удължения срок за обществено обсъждане.

Т. е., ако идеята е да се бави цялото това нещо, да, то би могло да стане и затова дори биха могли да се намерят и накакви правни основания, но категорично за спирането на вече започнал законодателен процес, ние считаме, че нямаме правно основание и такова не би следвало някакси да се извежда от съвсем така общи принципни положения. Може би би било разумно да се предвиди изрична преюдициалност при наличие на висящи пред КС спорове може би, отколкото такова нещо не е предвидено. А че не е предвидено, най-вероятно има и своя смисъл и своето основание, ние би трябвало да се съобразяваме със законодателството такова, каквото е.

Да, има Закон за изменение и допълнение на основния закон на Република България. Да, има и образувани две дела, обединени в едно конституционно дело пред КС, но също така ние считаме, че не е редно ГС-ВСС, в който – макар не всички членуващи организации да са изцяло правни такива, но преобладаващо са правни организации, т. е. организации, които следва да се водят на първо място от правото и след това от други съображения, да поставя на първо място да предпоставя какво би било решението на КС. Не че това някакси е известно, сякаш едва ли не вече има някакви шушукания или слухове какво би могло да бъде то. Напротив, ние не знаем какво ще бъде. Напълно е възможно КС да отклони така направените искания и – нека да кажем в кавички, „да остави в сила“ извършените изменения в Конституцията на Република България.

Считаме, обаче, че ГС-ВСС, като наистина особен форум, и ние, като ОСА, направихме каквото зависеше от нас, т. е. да бъде запазен и да продължи да действа, защото има своето важно място в така сложната правосъдна плетеница, не следва да иска от позицията на все пак на внушения или на предположения. По същият начин, както съда не се произнася на базата на предположения или догадки, а се произнася само на базата разбира се на твърди факти и *.../шум в залата/...* съответния съдебен състав вътрешно убеждение.

Така, че от тази гледна точка считаме, че би било дори опасно на министъра на правосъдието да се предлага да не се съобрази с изричен конституционен текст, да не се съобрази с изрична правна рамка, която обхваща законодателния процес. Считаме, че всяко действие в настоящия случай, което не намира своята правна опора в действащото законодателство, представлява най-малкото административен произвол. Оттам насетне може да се разсъждава дали представлява нарушение по Конституцията – пеналистите сред вас могат да помислят дали не е налице или би

могло да бъде налице и някакво съставомерно деяние. И ето защо ние няма да подкрепим така направеното искане, мотивите ни са изцяло правни, развитите от нас доводи. И имам призив към всички вас, като организации – членове на ГС-ВСС, доколкото сте приели да осъществявате дейността си в съответствие с Конституцията и законодателството на Р България, също така да не подкрепяте, а да гласувате против. Ето защо и ние ще бъдем против.

Благодаря ви много за вниманието.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Благодаря Ви много, г-н Георгиев. Само за момент, ще Ви дам думата.

Така, като Ви слушах, общо взето – само обръщам внимание, че не сме в заседателна зала. С такова усещане лично аз останах – заседателна, съдебна и т. н., с едно такова усещане за пледоария в съвсем друг състав.

Моето лично мнение искам да го изразя. Ето, сега пример обсъжданията са продължили до 7 май. Вие мислите ли, задавам Ви риторичен въпрос дори го разгледайте, ако прецените, че е тъп, че след 7 май, включите съботи и недели, ще успеят да спазят този срок, който е посочен, като изключение в промените на Конституцията и какво би довело това точно по време на изборите?! Наистина, ние сме граждански съвет, който има отношение – вярно е, много магистрати с правно образование и прилагане, но ние основната ни дейност е – пак казвам, не заседателната зала, а защита на обществото. Вие мислите ли, че след 7 май би могло хипотетично да се осъществят всичките тези процедури, за които вие твърдите, че са, така следва да бъдат точно, ясно приложени в правния мир. Макар, че чухме съвсем различни също правни доводи. Ако искате не ми отговаряйте, г-н Георгиев. Благодаря Ви.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Ще Ви отговоря.

ИВАНКА ГЕОРГИЕВА: Мога и аз.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Аз ще отговоря.

Г-жо Председател,

Първо, взимам повод да поискам извинение, ако наистина поведението ми е възприето повече, като процесуално, отколкото като съответно на участие в заседание на ГС-ВСС. Но аз наистина пледирах, мисля, че това беше много правилно възприето, като пледирах смятам в защита и в полза на правото, на правния ред. Това е претенцията, която имам в тази връзка.

По отношение на зададения от Вас въпрос. Аз смятам, че МП до момента – не, не до момента, до смяната в състава, която беше обусловена от това, че беше назначено служебно правителство в съответствие с Конституцията, извърши всички

зависещи от това министерство действия така, че то да не забави предвидения 6-месечен срок. Оттам насетне, не мога да ви отговоря дали след 7 май нещо изобщо ще се случи и какво точно ще се случи, не разполагам с тези знания и умения, за да го кажа. Но аз говоря и пред ГС-ВСС, не случайно участвам в организация, която пък на свой ред членува в Гражданския съвет, който пък е към ВСС, който е орган на съдебната власт. Ако ние бяхме граждански съвет към някой политически орган на изпълнителната власт, която е политически детерминирана, тъй като тя ползва своята демократична легитимация от това, че е избрана в някаква поредица от избори, най-вероятно щях да направя и политически анализ. Но от такъв ще се въздържа и ще предпочета да водя тази дискусия единствено на плоскостта на правната дискусия, т. е. без изобщо да правя никакви догатки по отношение на политическата ѝ целесъобразност.

Аз казах, че разбирам доводите, които бяха изразени по целесъобразност, не, че ги разбирам, но смятам, че в тази дискусия следва много ясно да се направи разделение между целесъобразност и законосъобразност. И считам, че ОСА сме на позицията на законосъобразността и именно заради това и позицията ни е такава.

Благодаря.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: И аз Ви благодаря.

/Говорят едновременно./

ИВАНКА ГЕОРГИЕВА: Благодаря */към Владимир Николов/*. И като дама ще бъда изключително кратка.

На Вашият въпрос ще отговоря – длъжни сме дотолкова, доколкото имаме законово определени срокове, доколкото, доколкото законово определените срокове, както и колегите съдии знаят, трябва да се спазват, независимо от допълнително възникналите обстоятелства. В случая във Вашето изказване такава беше *.../шум в залата/...* и дотолкова, доколкото почивните дни никога не са влияели, особено на адвокатските срокове. Адвокатите имаме една единствена функция – ние не работим за себе си, ние работим за обществото. Така, че защитата на обществения интерес не се влияе от почивни дни или всякакви други допълнителни срокове. То отговорът ми е да, нужни са.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Ще си позволя да Ви прекъсна. Въпросът беше дали МС ще успее и МП, въпросът беше съвсем друг. На фона на това, че е пуснат допълнителен срок за разглеждане на конкретни текстове и почва да се работи все едно работна група тръгва да работи за техните промени. Нали, въпросът затова казах, че е риторичен, за да се помисли дали въобще има такава готовност. А не говорим конкретно за възможността да се избърза. Винаги може

да се избърза и да се случат неща, които сме гледали където „на коляно“ се пишат и след това се чудим защо и как. Но това е друга тема. Моля.

ВЛАДИМИР НИКОЛОВ: Да, благодаря.

Аз с голям интерес проследих дискусиата, изключително интересна от юридическа, обществена дори от морална гледна точка. Бих добавил няколко мои разсъждения на база това, което чух.

Първо, действително смятам, че ние не сме в някаква юридическа процедура, която е стриктно разписана въпреки, че повечето от нас тук сме юристи. Но самото наименование на настоящия съвет е граждански, т. е. по въпроси, които касаят *.../шум в залата/...*, касаят Конституцията, смятам, че Съвета трябва да излезе с една гражданска позиция, която да защитава обществения интерес и тук не би трябвало да имаме никакви различия. Впрочем и искреното ми убеждение е, че ние сме в тази ситуация именно защото последните месеци и години се видяхме демонстративно, нагледно, ще си позволя една тежка дума – нагло, как представители на отделни и други власти, в различни конфигурации, Тук не визирам някаква контретна политическа *.../шум в залата/...*, но това върви вече години безпардонно, не се съобразяват с Конституцията, не се съобразяваха с законодателството – примерите за това са много.

И ние сме тук именно, защото юридическите аргументи, здравият разум – и юридическия, а и чисто човешки, изобщо беше игнориран, не беше чул.

Позволявам си да не се съглася с това, че имало работна група и че там така формално са присъствали представители на организации, това е било чуто и нещо подобно. Не. До голяма степен, за съжаление, в конституционния дебат и в работната група по ЗСВ с болка мога да кажа, че нашето мнение, че ние да, формално присъствахме, без абсолютно никакъв интерес мнението да бъде осмислено, разбрано, защото то не е самоцелно. И някакси това, разбирате ли, до сега сме имали някакъв екип, който искал да прави някаква велика реформа просветена, която ще доведе до някакви резултати, а сега дошли някакви други сили, които искат да го стопират този невероятен закон и процес – това е абсурдно и не е вярно просто! Ние сме – пак казвам, ние сме най-големите раделите нещо позитивно да се случва, ама то не се случва така с *.../шум в залата/...* отделни хора, прослойки и т. н. Поне това е нашето разбиране – на прокурорите.

За правно основание – дали може да се спре законодателния процес, сега въобще не мисля, че трябва да говори, защото очевидно, за съжаление, пак казвам, видяхме, че политическата воля, политическата ситуация надделя и целия този диктат, и всъщност тая каша, в която се намираме, е благодарение на заявките, че

тук говорим за политическо .../шум в залата/... вие си говорите, като законосъобразност и правни аргументи нямат значение. Пак казвам и това го казвам отново с болка, това се надявахме отново, отново, отново и сме тук заради това. И да се поддържа, през годините сме били свидетели много пъти, че при законодателен процес започнал, при настъпване на някаква политическа смяна на пейзажа, то очевидно се прекъсва, едва ли може да се поддържа същия състав на следващото правителство, обвързано със законодателната визия и програма на предходното правителство. Това чисто, като вметка, защото нали това е демократичния процес, сега, все едно да кажем, че Министерски съвет, който е приел някаква програма преди 10 години обвързва следващите и те трябва да я спазват. Може би би било добре да е разписано в Закона за нормативните актове подобно нещо, тъй като неразписано... /не довършва мисълта си/.

Сега, това за правните основания – аз не го разбирам. Очевидно сме в – отново казвам, обществено-политическа ситуация и ние на база на правовия ред, трябва да разсъждаваме кое е най-добро за обществото. Ние, от нашата организация, прокурорите, мога да ви кажа, че сме на 100% убедени, че сме в страшен батак в нашето .../шум в залата/... противоконституционност, дори и да не е противоконституционно, защото – пак казвам, това е правомощие на Конституционния съд, тези неща в голямата си част са вредни. И това ще бъде .../шум в залата/... ние го виждаме, защото всички тия бакии със служебния кабинет – те бяха предсказани, вие бяхте там. Не ние, конституционалистите казаха какво ще се случи на уважаемия председател, изцяло не ги интересуваше нищо .../шум в залата/... тази Конституция, виждаме къде се намираме в момента. Приеха я, да, приеха я и .../шум в залата/... ще станем ли по-добре – ми, няма да станем! Ние сега, дори от тази гледна точка да го поддържа, че видите ли трябва тук да „натиснем“ този законодателен процес и да приемем – така, пак по нощите, дето не разбират въобще изобщо какво приемат – с извинение към някои колеги там, и да направят маса поразии едва ли е адекватно.

Иначе, да –позиция трябва, но трябва закон за съдебната власт. Но истината е, че в работната група – там до чл. 100 ли стигнаха, там изобщо не са дискутирани основните въпроси, за които говорим. Т. е. ние сега искаме, искаме и сега осъзнаваме, че това не може да се случи, нали?! В крайна сметка и след вчерашното решение на Парламента е абсолютно ясно, че няма да се случи това нещо. Още повече в Министерство на правосъдието, аз съм съгласен, че са направили всичко възможно, те направиха всички възможно, защото тази реформа, която Конституцията ги задължаваше – тия преходни разпоредения, тоя срок трябваше

да се разглежда не само, за да се, но и един куп закони, които изцяло бяха игнорирани, не представляваха никакъв интерес. Конституционната реформа, ако приемем, че остава така, изисква комплекс от закони, изцяло игнорирани, половинчата работа по ЗСВ, необсъждане въобще на основните и същностните текстове, с оглед на това, нали, едни фанфари да направим, че нещо сме направили, както и Конституцията – не е така.

И общественият интерес смятам и нашия дълг, като граждани, като юристи още повече, защото ние съзнаваме юридическите неща, е този да апелираме наистина да седнат и разумно да ги направят тия промени и да направят една свесна реформа, а не да си играят с тази Конституция, и със ЗСВ, и с цялата страна. Пак казвам, това няма значение, не взимам никаква политическа сила, говоря целокупно. В крайна сметка тия хора да бъдат държавници и ние това трябва да искаме от тях, и да го твърдим, да го защитаваме, а не да казваме – едните са добри *.../шум в залата/...* искат да спрат великата реформа, а другите са не знам какво си. Това изобщо не е вярно, защото е несериозно.

ДЕСИСЛАВА МИХАЙЛОВА: Искам да кажа, че изцяло подкрепям Становището на КСЛБ. Напълно съм съгласна с г-н Николов. Голяма част от гилдиите, които присъстваха по отношение на измененията в ЗСВ в работната група не бяха чути, те бяха формално присъстващи, включително с изключително много настояване за включване и част пък от които не бяха включени, включително и с непредставяне на становище, например, което ние сме изразили и то специално, защото сме получили входящ номер, което по никакъв начин не стигна до представителите на работната група. Аз също бях и на няколко пъти чух колко се бързаше и как не бяха разгледани много поставени проблеми, във връзка с голяма част от работата на колегите – и младши съдии, и включително съдебни помощници.

Много, много неща бяха поставени, които не бяха разгледани, защото нямаше време, защото се бързаше, защото трябваше в еди-какъв-си срок закона да приключи въпреки, че трябваше да се напише – и това беше заявката, и това бяха част от мотивите в законопроекта, че се пише нов закон за съдебната власт. Не бяха разгледани изключително много проблеми, не бяха разгледани проблеми, включително по отношение на съдиите по вписванията, които от толкова време чакаме да бъдат разгледани. И след като има една заявка, че ще бъде отворен закона, и след като има заявка, че ще бъдат разгледани проблемите и по някакъв начин те ще намерят решение, аз смятам, че не беше направено.

И другото нещо. Не знам дали някой си е правил труда да влезе в Портала на „Обществени консултации“. На мен лично ми костваше около 3-4 дни занимаване, за да си публикувам становището. И ако ви прави впечатление, имам точно 3-4 неща публикувани в „Обществени консултации“ по Закона за съдебната власт. Което какво говори – чакам пароли по два дни, защото не ми приема паролата, пък после пробвам с нови, обновявам, чакам два дни някой да ми пише, пиша на администратор на сайта, няма, не можеш да си публикуваш становището. Това някакси ми се струва – не е добре. И не можем да твърдим, че този закон – няма да коментираме добър ли е, лош ли е, какъв е, но когато някой не може да си изрази обществената позиция или да си публикува становището в сайта на Министерски съвет в обществената консултация, която беше, някакси ми се струва абсолютно нередно и абсолютно незаконосъобразно.

Така, че аз смятам, че всички тук, които сме се събрали, в момента изразяваме гражданска позиция. Освен, че сме юристи, освен, че сме представители на организации, изразяваме и нашата гражданска позиция. Аз, като гражданин на тази държава, мисля, че не е редно това ми да се случи. Това аз да не мога да изкажа моето мнение и то да бъде публикувано, при положение, че ние демонстрираме, че всеки може да го направи.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Благодаря, г-жо Михайлова. Има ли още изказвания?

ГРЕПА ГАНЕВА: За тези, с които не се познаваме – аз съм Грета Ганева от ОСА.

Ние провеждаме това заседание на ГС-ВСС тук, във Велико Търново, във връзка със 145-та годишнина от приемането на първата българска Конституция. С която всички ние се гордеем, защото с приемането ѝ всъщност се установява държавността, провъзгласяят се основни принципи на правовата държава, на демокрацията и прочие. Реципирани са основни принципни положения от най-доброто в Европа, което е минало през много години и изстрадано от демокрациите в другите народи.

Това е станало на метри от мястото, където се намираме и 145 години по-късно ние се събираме тук, за да кажем, че Конституцията сега не трябва да се прилага и че трябва да бъде спряно изпълнението ѝ поради причини, които са такива или онакива – все едно.

ДЕСИСЛАВА МИХАЙЛОВА: Ние не казваме това.

ГРЕТА ГАНЕВА: Но ние стигаме до своеобразно насочване. Нека да вземем предвид няколко основни положения. Не разбирате *.../шум в залата/...* правното основание.

ДЕСИСЛАВА МИХАЙЛОВА: Добре, но ние не казваме това.

ГРЕТА ГАНЕВА: Нека да завърша, ще имаме възможност и за дебат вероятно. Благодаря Ви.

Казвате, че не разбирате това с правното основание. Добре, нека да излезем от друго основно положение тогава. Когато е допусната празнота в закона или когато има положения, които противоречат – т. е. текстове, които противоречат на основни положения, какво се прилага – прилагат се принципите! Принципът на правовата държава е основен принцип!

/Реплика от залата, говорят едновременно./

ГРЕТА ГАНЕВА: Колега, ако това е така, ние с Вас можем да си го говорим, но институционално нещата се установяват по различен начин. Ние с Вас можем да си го говорим *.../шум в залата/...* колкото искаме, но какъв знак даваме, ако ГС-ВСС излезе с подобен призив? И нека да се има предвид и нещо друго – какво е мястото на ГС-ВСС. Той е консултативен орган към ВСС. ВСС е основният орган в съдебната система.

Ние какво правим сега – консултативния орган на ВСС казва на изпълнителната власт пряко и непосредствено, прескачайки ВСС, към който ние сме консултативен орган, казваме директно на изпълнителната власт: „Спрете!“ какво правим, наистина, да се замислим какво правим!? Какви послания излъчваме от тези наши изявления и тези наши решения, какви ще са последиците от това!? Всички ние трябва да се придържаме към – казвате, интереса на обществото и т. н., нека да мислим за това какво правим с нашите решения. Това, което си мисля обаче, че като няма основание и като няма никакви действия от страна на Министерски съвет, изглежда, че с нашите решения единственото, което ние ще направим, е да дадем основание. Според мен това е единствената последица, която можем да постигнем с решението, което тук ще се вземе, понеже няма да има друго основание – министъра, ние ще му дадем основание. И той ще каже – Ето тук, колегите взеха такова становище и аз какво, ще трябва да.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Служебният министър.

ГРЕТА ГАНЕВА: Добре – служебният министър.

Казахте – закона бил приет от една политическа група, след това се променят нещата. Това съм съгласна, това е така. Но нека да вземем предвид, че Конституцията *.../шум в залата/...* Не Ви чувам.

ОТ ЗАЛАТА: Извинявайте – нямаме закон, имаме законопроект. Ние това обсъждаме.

ГРЕТА ГАНЕВА: Да, но казвате, че нещата се променят, могат да бъдат изменяни, защото – съгласна съм. Но текста, който се изпълнява и който искате да бъде спрял и приет със 166 гласа от Народното събрание – какво значение има, каква е конюктурата тогава!? Точно това е смисъла на това Конституцията да бъде изменяна от Обикновено народно събрание с 2/3, за да няма значение политическата конюктура!

И сега ние казваме – няма значение какво е казало Народното събрание, няма значение какво е приел законодателя с 2/3, искаме министъра да спре! Разберете, ние трябва да си даваме сметка, като граждански организации, още веднъж казвам, какво послание излъчваме към цялото общество. Благодаря ви за вниманието.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: И аз Ви благодаря. Сега, ще дам думата на Пепи Велинова – кача онлайн, пък не знам какво става с връзката. Пепи, да ни извиниш.

Искам да обърна още веднъж внимание, че предложението е обвързано с това кой в момента, кой ще бъде, кой е бил, как е взето. Отново повтарям, без значение дали текстовете имат нужда от корекции, допълване, изменение – цялостното предложение е да се изчака решението на Конституционния съд (КС). Това е смисъла, за да може да върви в хронология. На няколко пъти, наистина изключително важни неща се казват, но не се придържаме към темата.

Давам думата на Пепи Велинова.

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: Искам първо да ви поздравя с тази изнесена среща. Съжалявам, че не мога да присъствам.

Нашето становище, ние сме го представили на страницата „Стратеджи-БГ“, то съвпада с това, което се предлага от ГС-ВСС – да не се бърза с приемането на този закон преди произнасянето на Конституционния съд. Мотивите за това са следните: естествено нашето становище по отношение на конституционните промени е, че те са противоконституционни и че следва да бъдат отменени и от КС поради превишаване на правомощията на Обикновено народно събрание и поради липса на мотиви, което нарушава принципа на върховенство на правото. При това наше становище няма как да не изразим становище, че този законопроект не следва да се приема до приключване на това производство пред КС, тъй като едното наше становище е последица от предходното ни становище, което касае

законосъобразността на конституционните текстове, на които се основава този закон.

Най-важното в случая, което виждаме, като аргумент е, че част от промените, които се въвеждат с Конституцията по отношение на съдебната власт – всъщност не част, а всичките промени, са противоконституционни, затова приемането на един такъв закон може да доведе до това, че в един момент ако КС уважи това становище, да имаме отмяна на тези конституционни текстове и действащо законодателство, което противоречи на Конституцията. По-сериозните аргументи са, че пред КС се оспорва и удължаването мандата на Народното събрание. Сега, аз не знам каква е идеята – дали идеята е това Народно събрание в условията на продължаващ мандат след насрочване на изборите за Обикновено народно събрание следващо да приеме тези изменения в закона, но, при положение, че се оспорва и тази промяна, която беше въведена в Конституцията – знаете, по стария конституционен ред, президентът, с насрочване на дата за избори, трябваше да разпусне Народното събрание. С последните изменения това нещо се промени и се прие, че Народното събрание продължава да действа до конституиране на следващо Народно събрание. Тази промяна се оспорва пред КС и ако бъде уважено това искане, какви закони ще приеме това Народно събрание в срока между датата на насрочване на изборите и датата, от която всъщност ще встъпи новото Народно събрание!? Изобщо това Народно събрание, ако КС отмени тези разпоредби, има ли правомощия да приеме такива разпоредби?!

Създава се един голям хаос и една голяма бъркотия и според нас не трябва да се бърза с този закон, трябва да се изчака. КС ни е изпратил искане за становище преди повече от 1 месец. Предполагам, че на повечето заинтересовани лица и конституционалисти, които са поканени да дадат становище, е изпратено горе-долу по същото време писмото. Има вече много становища на страницата на КС така, че предполагам срока за становища вече изтича, ако не е изтекъл и предполагам, че едва ли ще се забави толкова много това решение на КС. Става въпрос за изключително важно решение и вижте какъв хаос се създаде със служебното правителство, с последващи промени в ЗСВ може да се създаде още по-голям хаос.

Сега, по отношение на този закон – защо още смятаме, че срока за обществено обсъждане, дори с удължените 20 дни, е изключително недостатъчен. Касае се за изцяло нов закон. Не се касае за закон за изменение и допълнение на ЗСВ, където конкретните промени, които се нанасят, са по-малки и много по-лесно могат да се сравнят със старите разпоредби, да се осмислят и да се даде компетентно становище от съответните юридически сдружения, заинтересовани

лица и т. н. Тук говори за изцяло нов закон – от чл. 1 до чл. - даже не знам кой. Аз успях да се запозная с малка част от тези промени, които касаят най-вече статута на ВСС, дисциплинарната отговорност на ВСС, на магистратите, промяната в обезщетенията, конкурсите.

Истината е, че ние имаме много големи възражения по всички тези неща. Смятаме, че с процедурата по дисциплинарни наказания по отношение на членове на ВСС, макар и тя да е въведена, като възможност в Конституцията, се създава възможност за държане в страх, политическо влияние на ВСС и на Прокурорския съвет – извинявайте, че говоря постоянно за ВСС, защото още не мога да свикна, че всъщност ние имаме два съвет – Висш съдебен съвет (ВСС) и Висш прокурорски съвет (ВПС). Има абсурдни неща, като това един ВСС, като си изтече мандата, в последствие следващия ВСС да прави атестация на членовете на предишния, пък въз основа на тия атестации да им влизат като атестация на магистрати; конкурсите – има дублиране на процедури, които аз не разбирам. В смисъл, уредена е веднъж в чл. 319, след това в чл. 320 като че ли пак се повтаря тази процедура, но с малки разлики. Конкурсните процедури са въведени изключително субективни – те са страшно детайлизирани, но това детайлизиране не води до възможност за даване на обективна оценка на магистратите, а води до обратното – до възможност, въз основа на субективни преценки, да се повишават или да се намаляват оценките на магистратите без ясни правила. Има странни неща по отношение на обезщетенията на магистратите, като е предвидено, че при последна отрицателна атестация преди напускане на магистрата, той губи правото си да получи обезщетение при напускане на системата, което също трябва да се помисли в крайна сметка за какво точно става въпрос. Има много, много, много конкретни неща, но аз ви казвам, че – тъй като ние все пак сме съдии, налага се и да работим, не само да седим и да сравняваме членове от стария ЗСВ и новия ЗСВ, няма как един закон, който е толкова голям да се сравни, да се осмисли за това време, 30 дни и сега още 20 дни, и да се направят някакви конкретни адекватни възражения. Аз например, по отношение на тези части, които касаят следователите и прокурорите, изобщо не съм имала време да чета, да се запозная и изобщо да си съставя някакво мнение.

Има и други *.../лоша връзка/...* неща. Например, с Конституцията се махна надзора на законност на главния прокурор върху актовете на долустоящите прокурори. Със закона пък се въвежда обратно и аз искам да питам – ако трябваше да се махне това нещо, ако беше толкова важно да се махне от Конституцията, защо е въведено в закон?! И изобщо има много неща чисто конкретни, които мен ме

притесняват в този закон, но не мога за момента – нямам необходимото време, за да можем да направим едно аргументирано становище по всичките членове.

Затова смятаме, че срока е недостатъчен, че не трябва да се бърза и че най-разумното нещо е да се изчака произнасянето на КС, защото тогава вече ние ще имаме един стабилизиран *.../шум в залата/...* основа, върху която ще знаем изобщо ще трябва ли да се променя нещо и в кои части трябва да се промени ЗСВ, ако изобщо – тъй като то може да отпадне и тази процедура, ако се отмени изцяло Закона за изменение на Конституцията, то ще отпадне и разпоредбата, че в 6-месечен срок следва да се приемат необходимите закони.

И последно искам да кажа, че аз отказвам нашето Сдружение да бъде упрекувано, че има участие в изработването на този законопроект. Обичайната практика е, когато се канят сдружения за изработването на някакви закони, да се обърнат с писмо до техните представители и да им кажат да излъчат член или членове, които да участват в групата. В случая това не е направено, процесуално е определен кой да участва – човек, който не може, по обективни причини няма необходимото време, за да може пълноценно да участва в тази процедура. Така, че ние всъщност не сме участвали в изработването на този закон и отказваме да носим отговорност за това нещо, което е измислено. Благодаря.

ЯСЕН ТОДОРОВ: Може ли процедурно.

Госпожо Председател, с оглед на дебата, който протече, считам, че гледните точки по т. 1 от дневния ред са ясни. Предлагам да гласуваме по нея и да преминем към т. 2, с оглед на това, че и съдия Велинова направи изказване по т. 2 относно ЗСВ.

ОТ ЗАЛАТА: Неусетно.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Неусетно, да. Аз затова казах, че тъй като е такава поредицата, да сменим.

Тамън щях да попитам дали има още някой да се изказва. Считам, че всички се изказаха така, че прекратявам изказванията по отношение дебатите по т. 1 от дневния ред и предлагам да гласуваме с акт на ГС-ВСС решение, което общо взето да бъде в следния вид: ГС-ВСС разгледа темата по т. 1 от дневния ред – Разглеждане становище, провеждане дискусия и приемане решения с предложение да не се продължава процедурата по внасяне на проекта на ЗСВ в Министерски съвет до произнасяне на Конституционния съд по конституционно дело № 1/2024 г., вносител: г-н Христо Колев, Камара на следователите в България, проведе задълбочена дискусия и приема предложението от Камарата на следователите в България и да цитираме това, което казва...

/реплика от Мария Карагьозова/

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Казвам какво предложение за гласуване е дал, това е текста. Това е текста, който искам да подложим на гласуване. В момента има предложение и след това. Това е моето предложение по първия момент.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: „Подкрепя текста.“ „Подкрепя становището.“

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Да – „подкрепящо становището“ и цитираме самата извадка, която е в тяхното становище по отношение, което са внесли колегите от КСЛБ. Да, то пише: „Настояваме пред новото политическо ръководство на Министерството на правосъдието да не се продължава процедурата по внасяне на проекта на ЗСВ в Министерски съвет до произнасяне на Конституционния съд на Република България по КД № 1/2024 г.“ – точно и ясно.

Започвам под ред.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: А да продължи ли обществения дебат?

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Това е предложението на КСЛБ. Това четири пъти акцентирах, г-жо Карагъзова. Това е друга тема. Така, че това се предлага в момента.

/реплика от Десислава Михайлова/

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Не. Искам да се спазва реда, г-жо Михайлова.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Да се изпрати до кого?

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Това е второто. Да се изпрати до Министерство на правосъдието, работната група, председателя на Парламента и Комисията по правни въпроси, както, разбира се, и до ВСС.

Колеги, гласуваме акт на ГС-ВСС със следния текст:

„На извънредно заседание на Гражданския съвет към Висшия съдебен съвет, проведено на 19.04.2024 г., по т. 1 от дневния ред /обсъден и приет по време на заседанието/:

т. 1 – Разглеждане становище, провеждане дискусия и приемане решения с предложение да не се продължава процедурата по внасяне на проекта на ЗСВ в Министерски съвет до произнасяне на Конституционния съд по конституционно дело № 1/2024 г.

Вносител: господин Христо Колев, Камара на следователите в България;

Гражданският съвет към ВСС разгледа темата по т. 1 от дневния ред - Разглеждане становище, провеждане дискусия и приемане решения с предложение да не се продължава процедурата по внасяне на проекта на ЗСВ в Министерски съвет до произнасяне на Конституционния съд по конституционно дело № 1/2024 г., вносител: г-н Христо Колев, Камара на следователите в България, проведе задълбочена дискусия и подкрепя становището от Камарата на следователите в България за настояване пред новото политическо ръководство на Министерството на правосъдието да не се продължава процедурата по внасяне на проекта на Закона за съдебната власт в Министерски съвет до произнасяне на Конституционния съд на Република България по КД № 1/2024 г.

Актът да се предостави на Министерство на правосъдието, работната група по изработването на Проект на Закон за съдебната власт към Министерство на правосъдието, председателя на Народното събрание на Република България и Комисията по Правни въпроси към Народното събрание на Република България, по компетентност и на Общото събрание на Висшия съдебен съвет и Висшия прокурорски съвет по чл. 130б, ал. 4, т. 1 от КРБ, във връзка с § 31, ал. 1 от ЗИД на ЗСВ (ДВ, бр. 18 от 01.03.2024 г.), изпълняващо функциите по чл. 30, ал. 2, т. 20 от ЗСВ, за сведение.

Приложение: становище на Камарата на следователите в България.“

Асоциация „ФОРУМ“?

МАРИЯ КАРАГЪБЪЗОВА: Подкрепям становището.

/Следва поименно запитване към представителите на всяка организация, присъстващи на заседанието онлайн или в залата. Представителите на ОСА – адв. Емил Георгиев, адв. Иванка Георгиева и адв. Грета Ганева, гласуват против. В гласуването е отразен и вота на АИСО – Богдана Лазарова, изпратила пълномощно за Асоциация „ФОРУМ“ на 18 април в 20.02 ч./

Гласуване: „за“ – 13, „против“ – 1, „въздържал се“ – няма.

От всички организации – участници имаме само едно „против“, въздържали се в случая няма, тъй като всички са гласували. Предложението за решение на акт е прието.

/Говорят едновременно дали Парламента ще излиза във ваканция./

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Нека само да ви припомня, че имаме решение с акт на ГС-ВСС, които знаем, че има съвсем кратко време, ние сме ги внасяли. След което идва промяна в състава на Министерството или в състава на Парламента. Темата не е променена, тя си е една и съща – говоря, като пример, въпросът Х. Ние решение вече по него имаме, съответно с нови писма – само копираме входящите номера на предходното, където сме ги изпращали до същите инстанции, до предходен министър, до предходна работна група. Така, че в смисъла дали ще излизат във ваканция или не, ние си имаме решение, решението съответно по този въпрос, към този момент, при тези обстоятелства докато не излезе решение на съда */Конституционния съд/*, защото това е смисъла на това решение, след малко може да обсъждаме други теми, във връзка с този закон. Но тук е концентрацията на нашето решение – до излизане на решението по дело № 1.

Така, че това решение с този акт, аз се надявам да не се налага многократно да го ползваме с препращане или с доказателство кога сме изпратили или направили нещо, но считам, че трябва да бъде до тези инстанции, независимо дали те или колко, или до кога ще работят, защото утре може да вземат друго решение. Ние, в полза на обществото, трябва да си свършим работата по тази точка днес. Благодаря ви.

Имаше едно – г-н Михайлов.

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Ако може, колеги, след гласуването да изразя едно лично мнение.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Пак по т. 1?

НИКОЛАЙ МИХАЙЛОВ: Да, по т. 1. В началото на заседанието искахме, но нямаше как в хода на дискусиата, да кажа защо сме се събрали тук.

В тази сграда са заседавали три Велики народни събрания – Трето, Четвърто и Пето, и част от народните представители от Първото народно събрание също са водили тук обсъждания преди да бъде окончателно приета Първата българска Конституция в съседната сграда – Учредителното събрание. И в тази връзка колегата изрази становище какво послание ние ще отправим сега към гражданите. Аз считам, че точно ние сме се събрали да направим една дискусия днес и посланието, което отправяме смятам, че е резонно и актуално в съвременните обществени процеси в нашата страна, а именно, в крайна сметка органите на държавната власт да започнат да проявяват разум при вземането на важни за обществото и за държавата решения. Дали има правна аргументация, дали няма – това е такъв вече институционален въпрос.

И другото нещо, което – с нашия апел ние отправяме това предложение към министъра на правосъдието. Вече министъра на правосъдието има също законодателно инициатива през Министерски съвет, той има възможност с различни способи на дадената му власт да предприеме такива действия, които биха могли да спрат този процес по приемането на изцяло нов закон за съдебната власт, който е един изключително важен нормативен акт за цялата държавност и цялото българско общество.

Така, че аз без притеснение какво послание ще излъчим пред обществото, от името на Съюза на младите юристи подкрепих изказаното становище на Камарата на следователите в България.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Много благодаря. Аз искам да споделя нещо. В началото започнахме по същество, искам да благодаря на г-н Михайлов затова, защото беше любезен изключително много да съдейства, за да можем да организираме това заседание тук, във Велико Търново и благодарение на него сме в тази исторически емблематична зала. Както и още веднъж благодаря на всички гости от Велико Търново и си позволявам да изразя мнението на целия ГС-ВСС – казвам го честно и приятелски. Благодаря.

Нека да преминем към т. 2, която беше т. 1 по дневния ред, защото и там са си важни нещата. Отново да обърна внимание – провеждане на дискусия и приемане на решения за проблемите възникнали във връзка с практическото прилагане на приетите от 49-то Обикновено народно събрание през декември 2023 г. промени в Конституцията на Република

България и възможността за възникване на конституционна криза в управлението на държавата. Давам думата на г-жа Карагьозова, като вносител на темата.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря, Светла. Да, ние понеже първо решихме да правим това изнесено заседание по повод 145 години от приемането на Търновската конституция, още нямахме тема точно какви ще са точките и ние в последния възможен срок, за да може да се състои заседанието и да спазим Правилата, внесохме тази първа точка. Тя касае конституционните промени в по-голям аспект, не само тези в частта „Съдебна власт“. В последствие обаче след нас внесоха конкретно предложение от КСЛБ, за което им благодаря, защото днешното заседание се изпълни със съдържание истинско.

Така за нашата точка ние отправихме покана към декана на Юридическия факултет на Търновския университет да изпрати експерт по конституционно право и аз много благодаря, че днес сред нас е ас. Вълчо Анчев. От всички нас той е човека, който е истински експерт, преподавател е по конституционно право във Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“. От приемането на конституционните промени, извън ЗСВ, ние бяхме свидетели как вече по тази нова Конституция, например, възникна казуса как ще бъде избран служебен министър-председател. И т. е. ние вече – предупреждавахме, вече сме свидетели реално как, да, започнаха проблемите.

Затова нека да поговорим за проекта извън съдебната власт. Това е нещо, което вече видяхме – хората започнаха да си хвърлят оставки, постове – Сметна палата, омбудсман – никой не иска. Какво щеше да се случи, например ако Главчев, който в никакъв начин не беше длъжен да приеме поста, какво щеше да се случи, ако Главчев беше казал – Въобще не съм длъжен да ви ставам министър-председател, оправяйте се.

/Говорят едновременно./

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Не, просто хипотетично. Напълно реално възможно е всички тези 10 човека да откажат да бъдат – и за мен би било интересно да разбере как тези хора, т. е. да се дообмисли тази промяна с изменение в някакви други закони как тези хора да имат по някакъв начин задължение, защото те сега нямат никакво такова.

ДЕСИСЛАВА МИХАЙЛОВА: Ти не можеш да измислиш акт някой да стане министър-председател!

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Ами явно. А как са си представяли вносителите на този проект – не си спомням, но мисля, че г-жа Надежда Йорданова беше докладчик, като вносител в Конституционната комисия, на законопроекта и когато се стигна до този въпрос, тя каза – Аз просто очаквам, че тези хора са достатъчно

отговорни и на добра воля. Т. е. на тяхната добра воля се разчита те да приемат поста служебен министър-председател.

Друго, на което сме свидетели вече, в хипотезата на липса на редовно правителство, Народното събрание продължава без прекъсване да заседава при служебно правителство! Това също е една новост в нашия обществен живот. Ето, този абсурд, който казвате, че всъщност тези, които искаха Народното събрание да работи без прекъсване, сега са гласували – ДПС и ГЕРБ, да излезе то във ваканция. На практика то да не работи, а тези пък, които гласуваха против конституционните промени – опозицията, настояваха в никакъв случай Народното събрание да не престава да работи и да работи до последно, за да осъществява контрол върху служебното правителство.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: То работи, но е в отпуски, т. е. не се прекъсва процеса. Е, да де! .../вълнение в залата/...

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Чакайте малко – но то е в платена отпуски!

/Говорят едновременно./

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Т. е. тези абсурди, на които вече – например, хипотезата утре за министър на отбраната човек – чужденец, който вчера е получил българско гражданство. И затова за нас това би било – аз затова Ви поканих, защото един такъв по-академичен коментар. Или пък не е ли крайно време на този Конституционен съд да му се даде някакъв срок, в който да взема решения, защото то вече е там от .../не довършва мисълта си/... поне инструктивен срок да има.

/Говорят едновременно./

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Становището на Конституционния съд е свързано със самата процедура; Още са в процес на събиране на правните становища; Един такъв срок, при който се изисква и се получават .../шум в залата/... много детайли, всичките имат възможност да вземат становище.

/Говорят едновременно. Кирил Хаджитанев напуска залата./

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Колеги, моля да дадем думата на ас. Анчев – заповядайте.

ВЪЛЮ АНЧЕВ: Благодаря. Това ми е първото по рода си участие.

Първо към вас – честити 145 години от първата българска Конституция, честити 145 години зараждане на българския конституционализъм, което е доста. За съжаление не се обръщаме често към пътя, който сме извървели за тези 145 години. Аз имах нещастieto от 2021 година, когато станах асистент, все да преподавам конституционното право, като най-горещото право в държавата.

Винаги от момента, в който спечелих конкурса, съм държал да огранича в конституционното право политическите процеси, осъзнавайки много ясно, че то е тясно свързано с тях и за добро или лошо зависи от тях. Три години винаги – вече посвикнахме, то не е новина, сме изправени пред конституционни казуси, ежемесечно при това. То не беше избор на председател на Парламента, изтекъл мандат на Инспекторат.

ОТ ЗАЛАТА: На ВСС.

ВЪЛЮ АНЧЕВ: Е, мисля, че се подразбира.

Но все пак конституционното право взе да става трудно обяснимо за пред самите студенти. По темата, свързана с промените, предизвикани от 49-то Народно събрание взеха да се изказват всякакви експерти – всички станаха експерти. Така се обезцениха реално хората, които преподават.

За мен Конституцията е право в най-чистия вид, разбирам я като съвкупност от морал и принципи. Т. е., в един основен закон трябва да има принципни положения, а не норми, които са по-скоро присъщи на Закона за движение по пътищата. В тази връзка, за шестата поправка – тя между другото получи най-негативни становища, поправете ме, ако бъркам. Не бяха отчетени редица неща именно от нашия български опит, например кризата от 1997 г. – ако тогавашния президент Стоянов трябваше да избира между председателя на Народното събрание *.../шум в залата/...* тогавашните закони, доведе до онази свирепа криза – на Сметната палата, на БНБ. Т. е., свободата на стария текст, на ал. 5, тогава да кажем, без да навлизаме в детайли – всеки има мнение по въпроса, това е хубаво на правото – двама юристи, четири мнения. Това е хубавото, защото правото е преди всичко и философия, осмисляне на нещата как работят, поне според мен. Аз винаги съм се старал и затова избрах във втори курс, за да преподавам теоретични предмети.

Друг е въпросът как го превръщат конституционното право, но те не бяха обмислени тези неща. Бяха направени от Народното събрание, което трудно сформира мнозинство, да кажем компромисно го сформира. И за мен тази пикантерия, това засилване – ми, сега ще изпаднем в конституционна криза, как да кажа, идва ми в повече, защото ние постоянно имаме нуждата да си обясняваме, че сме в някаква криза. И винаги да търсим някакво решение преди въобще да сме осмислили – чакайте, ние сега какво правихме!? Едно обяснение се дължеше още преди да се приемат тези неща, да не говорим, че дори преди процедурните правила, които приеха, бяха доста спорни, но това е друг въпрос, не искам просто да ви задържам времето, искам да съм кратък. Да не ги превръщаме в по-интересно от вечерните шоуа на големите телевизии тези неща.

За мен толкова не колко е състава на служебното правителство или дали ще има два парламента, но забележете, например, промените в чл. 65. Можеше да се помисли в тази насока, че доколкото България участва в изглаждането на Европейския съюз (ЕС), доколкото

всичките предишни пет промени са залегнали, като част от някаква стратегия – хайде, да изключим петата, но до петата. Всичко е било насочено с ялната визия и то на леви и десни хора, които не са се обичали помежду си, България да бъде членка на НАТО /*Организацията на Северноатлантическия договор, НАТО, на английски: North Atlantic Treaty Organization, NATO, на френски: Organisation du traité de l'Atlantique nord, OTAN*/, на бъде членка на Европейския съюз. Сега сякаш такава цел, дори и да има – не искам просто да използвам думите на политиците да не излезе, че заемам някаква страна, сега шестата поправка беше много – така, набързо. Останах с впечатление, че много се бързаше да мине без въобще да се мисли, пак ви казвам, без въобще да се погледне опитът ни. За Бога, това е четвъртата подредба на българската Конституция! Четири конституции, 145 години български конституционализъм!

Но тази разпоредба на чл. 65 – тя е внесена, но трябваше да е по-добре помислена. Така или иначе чл. 99, ал. 5 – все пак. Служебният кабинет е изключение, той не е желано нещо, никога не е било желано нещо. Това, че го гледаха две години и останахме с впечатлението, че едва ли не е нещо, което се случва, нормално е, това е – може би аз сега смело ще го нарека, изключение. Вие сте хора с повече опит, вие можете по-добре да дадете квалификацията на това. Но чл. 65 можеше да бъде помислено, именно в тази светлина – добре, нека да има друго гражданство, освен българското, но да е на държава на ЕС или на държава – членка на НАТО. Сега какво правим, ако някой – защото много често гледаме дали руска пропаганда, дали някаква чужда пропаганда, ако гражданин, български, има и гражданство и на Руската федерация, и реши да се кандидатира за народен представител, и вземе, че влезе!? Кого ще обвиняваме?! Защото, нали – забравяме кой внася, забравяме за подписите, често пъти не слушаме експертите, често пъти пък много хора казват – Да, да, разбираме, така се прави. Е? Аз вчера слушах спор между политолог и доцент по конституционно право, и политолога си позволи да дава акъл на доцента по конституционно право – нарочно имена не казвам.

ОТ ЗАЛАТА: Няма значение. Принципно.

ВЪЛЮ АНЧЕВ: Да, но никой въобще не се намеси от водещите, дори третия гост, чието име не запомних не се намеси! Все пак аз винаги се старая да преподавам на моите студенти, че трябва да се вслушват в мнението на експертите и на компетентните органи. За съжаление шест в Конституцията са шест поправки в органите по тази Конституция, не Глава Втора, която е сърцето, след принципите – правата на гражданите. Т. е., за 33 години сякаш правата не се е разширил каталога, няма дискусия за правата на българските граждани, има дискусия за органите. Ама както и да искате да ги променяме, дори и да излезе решение и по двете дела, че са конституционно съобразни, имам едно огромно опасение и то за съжаление не го споделям само аз, че до 2-3 години пак ще се заговори за съдебна реформа.

С тази съдебна реформа се създадоха хиляди работни места, много политически кариери. Аз се плаша, ако тя приключи, аз не знам дали тя ще приключи. Следването ми мина под знака на тази съдебна реформа, моите студенти много се вълнуват.

/Оживление в залата, коментират помежду си последните думи на говорещия./

ВЪЛЮ АНЧЕВ: Съжалявам, ако съм казал нещо смешно. Моля да проявите разбиране. Аз, това, което казвам на студентите – аз нямам нищо против самите политически формации, аз винаги съм имал критики към работата и ги уча да имат критики към работата на институциите, не към лицата конкретно. Защото, ако гледаме на парламентаризма, той е едно политическо движение, което изисква дебат – дебат между несъгласни, но не ако ти не си съгласен, ти си еди-какъв-си или ти си от тази партия, нали. Има едно сериозно заклеймяване на хората, които изразяват несъгласие и затова много от експертите не смеят да си го дадат, защото – ако бъдат заклеймени, до там! То е алена буква върху теб, няма изтриване. Аз особено много се пазя, особено пред хора, които имат сериозен опит, какво ще кажа, аз се пазя пред самите студенти, защото на много от тях ми е трудно да им обясня разликата с това, което чуват по телевизора, с това, което пише – то даже не е актуално. Да, то засяга много вас, които работите в съдебната власт, но то засяга и студентите, особено първокурсници, на които водя една тежка дисциплина, която не знам защо са решили да е в първи курс – Организация на първозащитните институции, където ядрото е върху ВСС, който е органа до декември 2023 г., да не се бърка със Съдебния съвет от 2024 г.

И сега, добре, обяснете ми как се преподава, като пропаднаха от 23 въпроса 16!?

/Отново оживление в залата – говорят едновременно./

ВЪЛЮ АНЧЕВ: Това е, което аз имах да кажа по първата тема. Просто да ви кажа има едно нападение срещу съдебната власт, една фиксация върху нея, без въобще да се съобразяват с мнението на работещите в нея. Настройват се прокурори срещу съдии и съдии срещу прокурори. В кръга на шегата, без да познават, върнаха действието на Живковската конституция.

Благодаря, че ме изслушахте.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Това е на Бойко Рашков – Негова хипотеза? – Не, негова теза е завръщането на Живковската в частта за Висшия прокурорски съвет; То, като се прочете, ще се види съпоставката; Когато учех право, при нас се учеше, че оставките не се гласуват. Нали ние вече имаме серия неприемани оставки, вече няма не искам. Какво значи, значи след като ВСС и Инспектората не може да захване трети мандат, няма не искам. То там има двама човека подали оставки, ама – какво значи оставка!? Умиране има, отърване няма – това е положението. Така, че наистина ние малко вървим, то не малко – със страшна скорост, с малки стъпки така, че едва ли се е размишлявало върху опцията някой да откаже. Как ще откаже .../шум в залата/... не може да си подадеш оставка, пък няма да се съгласиш да те

назначат – ще те назначат явно, това е концепцията и начина на мислене; .../шум в залата/... по наше време по конституционно право беше най-лесния изпит; А сега го правят .../не довършва мисълта си, смеят се/...

ВЪЛЮ АНЧЕВ: Става трудно и за преподаване, не за обяснение – то става трудно за преподаване. Защото ще ви дам един пример § 23, ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредби – и с това тотално вече ще замълча: До избирането на ВСС и на ВПС Съдийската колегия и Прокурорската колегия на сегашния ВСС изпълняват функциите на ВСС, съответно на ВПС!!! Това само ми отне половин месец да го чертая по дъската, и да обяснявам, и да сравнявам, и да успокоявам студентите си от първи курс, които реваха, че са се „прецакали“ да изберат дисциплина за кредит! Сега успокоявам и второкурсниците, но второкурсниците имат лукса въпросите, касаещи съдебната власт да са 7 въпроса от 55 въпроса, да.

ЯСЕН ТОДОРОВ: .../шум в залата/... първостепенни разпоредители на бюджетни средства при общ бюджет на съдебната власт – гласуван, и експертите от Министерство на финансите се „хващат за главата“ как това е възможно. И ред други технически неуредици.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Да не говорим администрацията е – на двете власти; Инспектората е към ВСС, това означава ли, че прокурорите и следователите няма да бъдат проверявани; Съдебната реформа днес да бъде наричана „Великата съдебна реформа“.

ВЪЛЮ АНЧЕВ: Също така, когато говори за съдебна реформа едно десетилетие ние отделихме на приказки за съдебна реформа. Обаче вече се загуби реално кой може да даде дефиниция на съдебна реформа. Това е като с корупцията – всеки говори за корупция, съдебна реформа от политиците, които в голямата си част не са били от тази система, например, хора, които нямат шофьорска книжка пък правят предложения за изменения на Закона за движение по пътищата.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Точно така! Не е като корупцията, а едното е обусловено от другото. Има нужда от съдебната реформа и заради корупцията, която не може да бъде установена и доказана; Да, точно така; Да; Лошото е, че реформата я правят тези, които имат власт; Да, които хората ги избират; И си купуват изборите.

/Говорят едновременно оживено по последните коментари./

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВО: Колеги, г-н Георгиев иска да се изкаже. Моля, г-н Георгиев.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Да, благодаря.

Малко се почувствах, като в съдебна зала, защото има съдебни състави, които допускат малко по-лежерен стил на поведение, включително и хумористичен. А и още по-така се получава и при запознаването с материали, да кажем в приеман ден в Софийска

районна прокуратура или при предявяване на материали – там също някой път е много весело. На онези, които не са имали удоволствието... */не довършва мисълта си./*

Сега, съвсем конкретно по поставените въпроси, защото имаше такива. Аз смятам, че тази преходна и заключителна разпоредба, която колегата Анчев посочи, разбира се, тя има своя смисъл, доколкото Конституцията, в настоящия си текст, действително предвижда два съвета. Но, доколкото такива още не са избрани пък не е и приет новия устройствен закон, който да ги предвижда, трябваше да има уреждане на работата на настоящи органи. Иначе той щеше да виси в небитието, щеше буквално да изчезне и щеше да се материализират онези опасения, че би се закрил един орган, конституционно уреден орган, който е – той не е орган на съдебната власт, но е в тъканта на съдебната власт, както КС няколко пъти е имал повода да сочи. Така, че тя има своя смисъл. За мен много по-малък смисъл имаше прословутата преходна и заключителна разпоредба в ЗСВ, на действащия, с който беше „възкресен“ Пленума, след това беше отменен, но още по-проблемен параграф беше онзи, с който се възстановиха правомощия на главния прокурор и неговите заместници, каквито не съществуват по Конституция вече, съобразно новите текстове. Но това е да кажем някакъв друг страничен аспект.

/Александър Николов упълномощава Асоциацията на прокурорите в България да гласуват от името на САОСВ и напуска онлайн връзката./

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: По отношение на служебния премиер. Аз смятам, че това е много правилно повдигнат въпрос от г-жа Карагьозова и доколкото аз съм запознат с дискусиата, предвиждаше се, в изпълнение на въведените в Конституцията изменения относно ограничения състав на потенциални премиери и служебни премиери, предвиждаха се изменения в устройствените закони на отделните институции. Прочее, тези изменения са заложили в онази законодателна програма на Министерски съвет, където под № 44 е ЗСВ . това само за пълнота да го кажа. Т. е., има предвидени изменения в Закона за Сметната палата, Закона за БНБ, за омбудсмана и т. н. Отделно от това, в изменените разпоредби на чл. 99 е предвидена изрично възможност за отделен закон за служебното правителство – има един текст, в който се казва, че с отделен закон могат да бъдат ограничени правомощията, което на практика би означавало да се разпише един закон за служебното правителство, нещо като устройствен собствен закон, и там да се предвиди все пак, че всеки един, който бива избран на някоя от позициите, независимо дали председател на Народното събрание, гуверньор на БНБ, председател на Сметната палата, омбудсман, зам.-омбудсман и т. н., ще трябва по някакъв начин да изрази съгласие, защото насилствено ошастливяване не трябва да има, това е ясно – в една правова държава не би било допустимо. Но може да се следва примера при т. нар. избор на Ad hoc прокурор */на латински: ad hoc – специално, използвано само за/,* който се осъществява, както знаем, от един набор от предварително дали

съгласието си съдии, които имат ранга на съдия от ВКС или ВАС, така, че от тях да може да бъде проведен избор, един вид случайно разпределение чрез жребии. Така, че тези титуляри на отделните позиции, те също от тях би се очаквало, ако се кандидатира за този пост, част от поетия ангажимент е и да бъдат служебни премиери.

Аз в този смисъл разбирам и дадената оставка от зам.-омбудсмана – колегата адв. Елена Чернева, мисля, че тя беше адвокат преди да стане зам.-омбудсман, не – преди да отиде в Националното бюро за правна помощ. Тя очевидно се притесни и може би с право, защото, когато тя е кандидатствала за този пост, не е било налице това изискване потенциално да попадне в кръга на лица, от които президентът да може да назначи служебен премиер. И моето лично мнение е, че просто на предходно действащото мнозинство – онова мнозинство, което прие и Конституцията, там не му достигна време или не му достигна вътрешния консенсус да проведе и тези допълнителни изменения както в устройствените закони, така и да създаде, ако трябва, и нов закон за служебното правителство, където считам всичките тези въпроси биха намерили своето разрешаване.

Що се отнася до това дали КС да бъде обвързан с конкретен срок, защото и такъв въпрос беше повдигнат, това много пъти е дискутирано и моето лично мнение е – това не е позиция на нашето сдружение, просто не сме стигнали до сформирание на такава, е, че КС, доколкото представлява наистина особена юрисдикция, един вид суигерис */на латински: suigeris – вие предлагате/* в българската конституционна тъкан. За него няма как да се прилагат и останалите закони за съдебната власт, който си има свой собствен закон – за КС, но с оглед наистина на важността, тежестта на титюла на делата, с които се занимава, той трябва да бъде поставян при условията на, как да кажа, на някакъв дамоклев меч, който да им види над главите с вършенето на работа в конкретен срок, защото, доколкото този срок не бъде обаче скрепен с някакви санкции, той пак ще си бъде напълно инструктивен.

/Николай Михайлов и ас. Вълчо Анчев напускат залата./

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: А не ми се струва опъртурно */на английски: opportunity - възможност, удобен случай/* и би било наистина някакво новаторство в правовите държави да се създаде един вид инспекторат към КС, който пък евентуално да следи за това дали се спазват сроковете или дали няма някакви други – знам ли и аз, евентуално етични прегрешения. Така, че смятам това – да, по някой път се задава този въпрос, но аз си давам сметка, че КС, поне в последните години, с действията си не е давал повод да бъде упрекнат, че *.../шум в залата/...* прекалено дълго, за да се произнесе, дори по определени дела считам, че доста ударно се произнасяше. А и трябва да се отчете, че в последните години, мисля от 2020 г. насам, ако погледнете чисто статистически броя на делата, които образува и разглежда КС, нараства и то значително, ако вземем периода преди това. И не на последно място, всяка дискусия, която би била свързана със срокове, да кажем за органа, за който те

биха се отнасяли, тя автоматично влече след себе си и дискусиата за материалното обезпечаване, т. е., това автоматично означава по-голям бюджет за повече помощници, повече експерти. В момента, доколкото съм запознат, двама члена на КС си делят един експерт, може би това в бъдеще трябва да се промени – за всеки да има по един, по двама, знам ли и аз, което е чисто и просто въпрос на бюджетиране, доколкото трябваше да има и нова сграда, която му е гласувана – може би и това трябва да се вземе предвид, че да има място за всички хора. Така, че това е, което аз мога да кажа по тези въпроси.

Личното ми мнение, специално за служебните кабинети е, че, поне до момента, новите конституционни текстове по-скоро се справят отколкото да не се справят с предизвикателствата. Да, намери се някой, който да приеме – можеше да не се намери, но, както се казва, намери се. Ако не се беше намерил, тогава щяхме да го мислим какво би станало, ако не се намери. Аз с много голяма загриженост следя разбира се нещата, които са свързани изцяло с измененията в частта на съдебната власт. Признавам си, че служебното правителство и постоянно действащия Парламент са ми по-скоро вторичен или терциален интерес */от латински – terta, през италиански – terza – „трета“/* и естествено участието на юридическите съсловия, които са извън съдии, прокурори и следователи в действието на двата съвета това е много съществено, ще видим това какво разрешение конкретно ще намери или няма да намери. Позицията на ОСА е, че специално за ВПС не трябваше да се спазва тази пропорция, която в крайна сметка се наложи, шестима членове, избрани от НС спрямо четиримата от професионалната квота и един по право, в лицето на главния прокурор. Нашето становище е, че трябваше да се пристъпи към генерално намаляване на парламентарната квота, а не парламентарната квота, в двата съвета вече, която се избира, на принципа на скачените съдове – ако бъде намалена в единия съвет автоматично да бъде увеличена в другия съвет, то в този смисъл доста аргументирано е становището на проф. Пенчо Пенев, включително дадено и по настоящето конституционно дело - № 1. Това е отколешна негова теза, най-общо той поддържа, че намаляването на парламентарната квота, която участва в управлението, администрирането на съдебната власт, може да се извърши от Обикновено народно събрание и за това не е нужно Велико народно събрание, тъй като това не би се явявало изменение във формата на държавно управление.

Това са за мен най-съществените предизвикателства, които стоят. Иначе самият проект за изцяло нов закон за съдебната власт считам, че предлага наистина добри разрешения по въпроса за командироването, тъй като това е било от много отдавна тема в съдебната власт. За съжаление адвокатите, като процесуални представители на своите клиенти, много често изпитваме на гърбовете си изцяло негативните последици на инцидентно командироване най-вече на съдии. Този въпрос с инцидентното командироване е бил поставян за разглеждане от ГС-ВСС и е имало определено място в тази връзка. Така, че

това следва да се стабилизира по същия начин както следва да се стабилизират и провеждането на конкурси и съответното произнасяне по обжалването на конкурсите – това е напълно ясно.

В настоящият проект има едно предложение, което се възприе – аз го направих в работната група, там то срещна подкрепа и разбиране за възможността за изричната уредба за участие на адвокат в предварителната – независимо къде тя би си намерила мястото, дали ако би останала в ЗСВ или, както в момента е предвидено, чрез завеждане на нова разпоредба – мисля чл. 211а, по спомен, в НПК, тъй като това беше също предмет на разговори в работната група къде да отиде предварителната проверка и изобщо как да изглежда. За мое най-голямо учудване там подкрепа срещнах от КСЛБ, във връзка с това предложение, тъй като колегите бяха на мнение, че участието на адвокат в предварителната проверка дава допълнителни гаранции за законосъобразността на протичането на самата проверка. А пък ние знаем чисто от практиката колко е трудно, когато нашите клиенти са обект на предварителна проверка, независимо в какво качество – дали в качество да дават сведения или пък да предават предмети. И знаем какви проблеми могат да произтекат от това когато или никой не ги информира за правото им да ползват адвокатска защита, или пък по някой път, без основание намираме ние, им бива отказвана такава, т. е. бива им отказвано правото да ползват адвокат при даване на сведения най-често пред полицейските органи. Сега тук нямаме такъв представител, който да ангажираме, но във всеки един случай *...шум в залата/...* това следва да намери своето разрешение.

Така, че сума сумарум може, няма да ви учудим със становището и констатацията, че, като цяло, изложените изменения, приетите и в момента тези, които са подложени на обществено обсъждане, са по-скоро положителни отколкото отрицателни. Аз разбирам всички възражения, тъй като някои от промените са наистина съществени, те са – може би се възприемат и като болезнени, тъй като слагат край на процеси, които във времето много дълго време са се наслагвали и към които има някакво привикване. Но не споделям опасенията, не споделям тревогата, която много често бива свързана с тези изменения. И, считам, че, ако има някакви недостатъци при конкретното формулиране на текстовете, в крайна сметка новият проекто-закон съдържа над 600 текста, мисля 620 текста, това във времето ще бъде изчистено от законодателния орган. То същият начин, апропо, както и ако сега се премине към приемането на новия ЗСВ и ако някога във времето КС все пак реши да – не да отмени, но да прогласи противоконституционността на определени параграфи от ЗИД на КРБ */Закон за изменение и допълнение на Конституцията на Република България/* тогава ние знаем какво ще се случи – ще трябва просто органът, законодателният орган, да преуреди тези взаимоотношения и в крайна сметка нищо кой знае какво фатално не би възникнало от това. Аз смятам, че би възникнало и от – понеже г-жа Карагъзова даде

пример за, така, упорството на ВСС да не предприема преназначавания, изчаквайки решението на КС. Нищо кой знае какво нямаше да се случи, просто щеше да се проведат още 1 или 2 заседания, колкото са необходими, за да бъдат съответно преназначени в съответствие с решението на КС. Може би някой щеше да изкара известно време някъде другаде. Така, че когато говорим за конституционни изменения, ние трябва да си даваме винаги сметка, че става дума за изменения в основния закон, които трябва да имат нужната стабилност и да преведат обществото за един определен период напред. Моето очакване е за тези така гласувани изменения с всичките критики, които те повлякоха – в една част те бяха и обосновани, критиките, ще бъдат напълно в състояние, ще бъдат на висотата на това да преведат българското общество за един определен период напред и това ще бъде по-скоро за добро, отколкото за лошо. Благодаря ви.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Благодаря Ви, г-н Георгиев. Сега Пепи Велинова има думата. Заповядай.

ПЕНКА ВЕЛИНОВА: *.../шум в залата/...* бих искала да кажа следното. Смятам, че промените, които касаят служебното правителство – ние сме изразили нашето становище, че те са противоконституционни, тъй като ограничават функции на президента, които са въведени от Великото народно събрание.

Съгласно Тълкователно решение № 3, според нас, тези правомощия на президента сам да назначи служебно правителство, когато Парламента не може да излъчи редовно правителство, е форма на баланс между основните институционно установени органи, в случая правомощието на Народното събрание на излъчи правителство и правомощието на президента, когато това не е възможно – да излъчи той правителство. Смятаме, че Народното събрание, когато не може да излъчи редовно правителство, не може да постигне съгласие по отношение на начина, по който следва да бъде управлявана държавата. Т. е., в този случай, именно с тези съображения, е въведена тази хипотеза, при която президента – ние сме казала при условията на оперативна самостоятелност, но днес прочетох едно много...

/По технически причини онлайн връзката се разпада./

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Аз искам да кажа – ако някой конкретно и по-кратичко, да продължим с изказванията по-съществено и да акцентираме върху, както е акцента, на тези промени, които има възможност заради тях да възникне конституционна криза в управлението на страната.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: Значи, трябва да се „пипнат“ другите закони, за да може, например, тези хора да бъдат задължени да приемат поста министър-председател; Само да кажем, съгласни сме, т. е. част от сделката е, когато евентуално... */не довършва мисълта си/*; Точно така, правилно; При необходимост; Че той знае; Аз мисля, че това е била идеята, не мисля, че се очаква от всеки; То иначе какъв избор ще е избора на президента, ако той зависи

от насрещната съгласие!?!; Да, да, това е моята информация, която аз споделих с вас, че това е била идеята за допълнителното развитие вече на отделните устройствени закони.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Искам да ви кажа, че още когато разглеждахме най-първия момент в проекта, ние сигурно по този въпрос два часа коментирахме и си зададохме въпроса какво се случва. И за Банката говорихме, че има специален закон, който по друг начин обвързва с европейските – Централната европейска банка и т. н. Мисълта ми е, че – отново обръщам особено внимание за гостите, ние всичките тези неща в подробности и не само, ние сме ги гледали най-внимателно. А сега те се случват. И това специално за ако всички откажат, ако си спомняте, казвахме си го и после се смяхме – кой ще откаже. Имаме и акт по този въпрос.

Сега искам отново, за да завършим, нека да се нахвърлят наистина неща, които са концентрирани във въпроса на г-жа Карагъзова – тези промени и възможностите, които биха или не биха довели до такава ситуация на криза.

/Говорят едновременно./

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Акт сега не може да има. Искам да напишем едно писмо за благодарност към Юридическия факултет на Великотърновския университет за участието на ас. Анчев.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Не, няма да има акт. Да, разбира се – благодарността ще е в писмен вид до всички, които днес ни уважиха заседанието с участието си. Да, и в прессъобщението.

Уважаеми гости, колеги, има ли още нещо някой да каже или да се ориентираме към организационните въпроси?

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Успяхме да развием всичко по темите и ще продължим при повече имперични данни.

ПРЕДС. СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Колеги, както се разбра, в момента няма как да формулираме и да направим съответни решения и акт. Струва ми се, че нещата, които предстоят, доста динамично в развитието на ситуацията около работата на Парламента, около служебното правителство, около изборите 2 в 1 – така, че ще продължим в удобен момент когато има нещо, на което да можем конкретно да пишем, ако има необходимост разбира се.

Преди да закрия, трябва да знаят нашите гости, че ние определяме винаги датата на следващото редовно заседание. Ако има нещо, което се случва, дори да не е едно, веднага започваме извънредни заседания, без значение дали са през два дни. Но сега да определим датата, обичайно е последната седмица на следващия месец – 31 май, петък. Приемаме 31 май 2024 г. следващо редовно заседание на ГС-ВСС. Ако има нещо спешно, моментално ще се съберем.

Много благодаря на всички. Закривам заседанието.

ОТ УЧАСТНИЦИТЕ: И ние благодарим. Довиждане. Хубава вечер.

Заседанието на Гражданския съвет към ВСС приключи в 17:50 ч.

**СЪПРЕДСЕДАТЕЛИ НА
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВСС:**

**/п/
СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА**

**/п/
ЕВГЕНИ ИВАНОВ**

*Протоколирал: /п/
Валентина Тесовска,
технически сътрудник на ГС - ВСС*